

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא קטז.

עין משפט
נר מצוה

קנא א מ"י פ"ח מהל'
קדנן פסח ה' ד'
קנא ב מ"י פ"ג מהל'
מלוה ולוה ה' ג'
ועיין בהשגות ובמגיד
משנה סמג לאוין קפא
טו"ש"ע ח"מ סימן א סעיף
י'
קנא ג מ"י שם טו"ש"ע
שם סעי' ח'
קס ד מ"י פ"ג מהל'
מלוה ולוה ה' ג'
ועיין בהשגות ובמ"מ
ובכ"מ ופ"ח מהל' טוען
ועטען סמג ג סמג עשין
זא טו"ש"ע ח"מ סי' עב
סעי' י'
קסא ה מ"י פ"ח מהל'
טוען ועטען הלכה
ג סמג שם טו"ש"ע ח"מ
שם ובסעי' יח וסעי' יט:
קסב ו מ"י שם סמג שם
טו"ש"ע ח"מ סי' כ'
סעי' יא יב יג וס' קלג
סעי' ה'
קסג ז מ"י שם ה' י'
קסד ח מ"י שם ועיין
במ"מ סמג שם
טו"ש"ע ח"מ סי' עב סעי'
יט וע"ש:

תורה אור השלם
1 אל תאכלו ממנו נא
ובשל בשר בקדים כי
אם צלי אש ראשו על
קרציו ועל קרבו:
שמות יב ט
2 לא יחבל רחוק ורחב
כי נפש הוא חבל:
דברים כ ד

לרצא אין לוקין אחי ומבזל בחמי טבירא מדקאמר אלא כי אם
צלי אש למאי אמת וכ"ש לאצוי דאמר אין לוקין על לאו שבכללות
ומוקי כי אם צלי אש לנדנתיא ומכאן קשה על פירוש הקונט' דפי'
דסהיא דרייתא דקתני נא ובשל אחרתי
לך ולא מי אמת כמ"ד אין לוקין על לאו
שבכללות ועוד דמיקשי מיניה לרצא
דאמר לוקין ועוד פירש בקונט' אהא
דקאמר הסם תרתי הוא דלא לקי
לאצוי דאמר אין לוקין על לאו
שבכללות חדא מיהא לקי ופירש על
נא אינו לוקה שמים משום נא ומשום
כי אם צלי אש אצל מנילמא אחרתי
דלא שייך אלא כי אם צלי אש כגון
חי ומבזל בחמי טבירא לוקה והשתא
נראין דצריז כסותרין זה את זה
דשתא דרייתא לא אחא אפילו
כאצוי לך נראה דברייתא אחא
לכ"ע ולא לקי צדוס ענין אחי
ומבזל בחמי טבירא דכפרישית לעיל
והא דקאמר חדא מיהא לקי מפרש
ר"ת תרתי לא לקי דאם התרו זו
משום נא ומשום כי אם צלי אש
אינו עובר אלא משום נא וכן מבזל
אצל היכא דלא התרו זו אלא משום כי
אם צלי אש כשאוכל נא ומבזל לוקה:
וצמיר ש" פירות. פי' בקונטרס
ז' פירות חורשות עם
זמנא ואין נראה לר"י דפירות לא
מיירי: **ורתניא** אידך. לפי מה
פירש בקונטרס דמקמייתא ליכא
לאוכוחי קשה לר"י דא"כ מצתרייתא
נמי ליכא להוכיח דאיכא למימר שלא
בא ללמד אלא שחייב על זה צעמנו
ועל זה צעמנו אצל לא (ט) לחייב שלש
ועוד דמקמייתא איכא לאוכוחי שפיר
כדרכ יהודה דלרצא חייב חייב
שמים ע"כ חייב שלש דמיון דיליף
מריחים ורצא ליתן צדן לאו שם
ריחים ורצא ולכן חייב שמים אמת
משום ריחים ואמת משום רצא א"כ
חייב נמי מלקות שלשי משום כי נפש
הוא חובל ואי לא יליף ליתן צדן לאו
של ריחים אלא לאו של כי נפש
הוא חובל לחודיה א"כ לא יחייב אלא
אחת דמכי נפש הוא חובל לא מייחייב

אפילו ריחים ורצא אלא אחת ע"כ נראה לר"י דגרס תניא אידך
בלא וי"ו וכן גרס ר"ח:
ב"ר שמואל אבא אבא נראה לר"י דוקא כלים אצל
אוכלים עממן מותר לחבול:
והא רבא אפיק זוגא דסרבא דאנדרתא ב'. ותמיה דהכא
משמע (א) מטעם דעשוין להשאל ולהשכיר לחוד
אינו נאמן לומר לקוחין הן צדי וצפרק כל הנשבעים (שעבודת דף מ'
גבי ראוהו שהטמין כלים תחת כנפיו ואמר לקוחין הן אינו נאמן
קאמר ולא אמרן אלא צבעל הצית שאינו עשוי למכור כליו וכלים שאין
דרכן להטמין וצאניש דלא צניע אצל ליכא כל הני נאמן ולא
אמרן אלא דצדדים העשוין להשאל ולהשכיר משמע אפילו
דצדדים העשוין להשאל ולהשכיר צדי כל הני ונראה לר"ת
כגרסת הספרים ישנים וכן ר"ת ובכולהו לא אמרן אלא דצדדים
שאין עשוין להשאל ולהשכיר אצל עשוין אין נאמן אפילו ליכא
שאין עשוין להשאל ולהשכיר אפילו ספרא דאגדתא כל שכן שאר ספרים כדאמר בכתובות (דף ג'
והא רבא אפיק זוגא דסרבא דאנדרתא ב' וס' ספרי' ציד אחר
אם יא' לו שם גניבה צדי יצבע כמה נתן ויעול ואם לאו כל הימנו שאני אומר מכרם לאחר ולקחם זה הימנו ואמאי יתיה נאמן
זה לומר נגנבו לי בגמנו דאי צדי אמר השאלתיו לך ואף על גב דקאמר צפרק כל הנשבעין דאחזיקי אינשי בגנבי לא מחזיקין ואין
נאמן לומר גנובים בגמנו דאי צדי אמר שאלים היינו דאמר נגנב לי אצל היכא דאמר נגב אחר נגנב לי ומכרם לך לאו
היינו אחזיקי אינשי בגנבי דהא כמה גנבי איכא צדוקא ונראה לרבינו תס דהתם איירי במכירים שאין צעל הספרים רגיל להשאל
(ח) אותן שהם צדוק ולמורי ה"ר דודי נראה לתרץ דמנו להוציא לא אחזיקין * ומיהו למ"ד צדוקת הצדדים (ב"ב דף מד) דאמר מגו להוציא
צ"ל כפירוש ר"ת וא"כ אפילו לא יא' לו שם גניבה צדי נאמן לומר גנובים היכא דמאי למימר השאלתים לך:

הדרן עלך המקבל

יחירא הוא. ללאו משום שאר דברים וכיון דיתירא הוא ללאו
וכתביה סתמא שדייה נמי אריחים ורצא שאין לך להוציאם
ממשמע כי נפש הוא חובל על כרחך. אצל הכא כי אם צלי אש
לאו להוציאם אמת לאוסופי לאו יחירא אלא דתניא ומ"מ נא
ומבזל משמע ציה שאינו עובר בנא
ומבזל צדוס אלא צלילה: ה"ג תניא
כוותיה דרצ יהודה חבל זוג וכו'
ותניא אידך וכו'. ולא גרסינן תניא
אידך דמתרבייהו מתני' מתוך סיעתא
ולא מחדא מייניהו דאי משום
דקתני חייב צ' ולא ג' הא אפילו
רצ הוה מודה דמיהא תימי הא
הני לא כמני ומכי נפש הוא חובל
הוא דנפקי דלכל חד קאי כי נפש
אלא מתרבייהו מתני' מיתוקמא
סיעתא לרצ יהודה: חבל זוג של
ספרים. מספרים של ספרים והן של
פרקים וכל חד כלי צאפי נפשיה
ועוין המלאכה צין שניהם כריחים
ורצא: חייב שמים. משום כי נפש
על כל אחד אע"פ ששניהן צריכין
למלאכה אחת. וכן זמנא של פירות
חבל צ' פירות חורשות עם זמנא
דמינו נמי כלי אוכל נפש ונראה
צעני שהעול שלהן של פרקים הוה:
ותניא אידך. דיליף להו מריחים ורצא
דליתקוש שאר דברים לריחים ורצא
חד קרא מה ריחים ורצא וכו':
וחייב על זה צעמנו ועל זה צעמנו.
שהרי פירשן הכתוב לצדד אזהרה
לכל אחד לעצמו: אף כל וכו'.
ומדיליף להו מריחים ורצא ש"מ
צריחים ורצא חייב נמי שמים קאמר
ולא שלש והיינו כרצ יהודה. וא"ת
מתני' קמיתא למאי אייתיה ה"ג
שמעני לה מצתרייתא אי מצתרייתא
חייב על זה צעמנו ועל זה צעמנו
קאמר דלא אוליין בחר מלאכה אלא
בחר כלים ולעולם שלש מלקיות אחת
משום רצא ואחת משום ריחים ואחת
משום כי נפש דקאי אחריותו ולהכי
אשמעינן קמיתא דקתני צה צדדיא
חייב (א) שמים: **סנינא דאשכנחא.**
של צית המטבחים שמקצצים צו צצר:
והא קום צדינא. תצבעה לדין על

חובך אם מודה לך או אם יש עדים ישלם ואם לאו יצבע שבעות
הסם: **רצא אחר.** כיון דמשכניה ואין עדים שמשכנו היה יכול
לטעון לקוחה היא צדי לא צריך למיקם צדינא עילויה דקנה
ליה משכנו ליצבע ולטעון עד כדי דמיו: **חושלא.** שעורין קלופים:
לאו מידי הוא דעניד לאושולי וכו'. שאין אדם משכיר ומשאל עוים
שלו הלכך יכול לטעון לקוחין הן צדי היכא דאין עדים שאספס
מרושות של צעליהן: **זוגא דסרבא.** מספרים שחזוין צדן זמנא:
אפילו מוסימ. שהביאו הצעלים עדים שהיו שלהן והן טוענין שהאלנוס
לאציהם של אלו ואפקינהו רצא מייניהו משום דצדים העשוין להשאל
ולהשכיר. ואם אימת דיכול לטעון לקוח הוא צדי ימתי כי לא טענו
נמי אכן טענינן להו:

הדרן עלך המקבל

חדא מכל הני וא"ת דהכא משמע דספרים עשוין להשאל ולהשכיר משמע
וצדקתו ומדת לעד זה הכותב ספרים ומשאלין לאחרים וקשה דתמן צדדוס בחרא (ב"ב דף קד: ושם) המכיר כליו וספריו ציד אחר
אם יא' לו שם גניבה צדי יצבע כמה נתן ויעול ואם לאו כל הימנו שאני אומר מכרם לאחר ולקחם זה הימנו ואמאי יתיה נאמן
זה לומר נגנבו לי בגמנו דאי צדי אמר השאלתיו לך ואף על גב דקאמר צפרק כל הנשבעין דאחזיקי אינשי בגנבי לא מחזיקין ואין
נאמן לומר גנובים בגמנו דאי צדי אמר שאלים היינו דאמר נגנב לי אצל היכא דאמר נגב אחר נגנב לי ומכרם לך לאו
היינו אחזיקי אינשי בגנבי דהא כמה גנבי איכא צדוקא ונראה לרבינו תס דהתם איירי במכירים שאין צעל הספרים רגיל להשאל
(ח) אותן שהם צדוק ולמורי ה"ר דודי נראה לתרץ דמנו להוציא לא אחזיקין * ומיהו למ"ד צדוקת הצדדים (ב"ב דף מד) דאמר מגו להוציא
צ"ל כפירוש ר"ת וא"כ אפילו לא יא' לו שם גניבה צדי נאמן לומר גנובים היכא דמאי למימר השאלתים לך:

הדרן עלך המקבל

(א) פסחים מא' (ג) נ'נ'
תוס' לעיל קנא. ד"ה ואת
המחרישה: (א) צ"ב ל'
(ד) שבעות מו: צ"ב נב'
(ה) בנגדי נמה. רש"ש.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אף כל וכו'
חייב שמים: (ג) תוס'
ד"ה ותניא וכו' אצל לא
שלא ותימא: (א) ד"ה ואת
וכי' דמטעם: (ד) בא"ד
רגיל להשאל לאחרים שם
צדו:

גליון הש"ס

ת"ח"ה הוא רבא. ומיהו
למ"ד צדדיא ע"ל דף צ ע"א
תד"ה חוה:

מוסף רש"י

בשעה שאינו בקום
אכיל צלי. דלן לו הוה
אכילת צלי (מנענע יום)
אינו צין שיטת צללו דלא
תאכל נא (פסחים מא').
דאכיל חושלא. שעורים
קלופים, שנכנסו בשדה ורואו
אותה תבואה השטוחה שם
למשא, וק"ל שן מועדת
היא לעולם וכו' היא צדדוס
הקצוק מוק שלם משלמת ואין
עדים מעידין מה אכלו,
מעט א' הריה, וטען צעל
השדה כי הריה אכלו וימר
מכר דמיהן של עוים יבול
(רשב"ם ב"ב דף לז). יבול
לטעון עד כדי דמיהן.
של עוים, מ"מ מני דרוב
לממר בעל השדה לקוחין
הן צדי, דהא פסם צדו
ומיהו, כי קאמר נמי
כן וכן אכלו מיהו.
וק"ל האי מיהוין בשבעות,
אכל נטפי ממדי דמיהן
דליכא מיהו לא מיהו
אלא צעדים (שם). וזוג
דסרבא. מספרים של
סוקין צדדים (שעבודת דף מ').
מיתמאי. שהביא המוכר
עדים שהן שלו ואמר
שהשלים לאצי היתומים,
ומתאפקינהו רצא מיימיה,
ש"מ דפירא ליה אי הוה
אכוסין קמן ואמר לקוחין
הן צדי אינו נאמן בשבעות,
דאי מיהוין און ריחין
טענינן בשמיל ימתי אציהם
לקחם ממך, ודוקא ספר
דאגדתא, שאין אדם עשוי
ללמוד בהם מדור, אצל שאר
ספרים אין עשוין להשאל
ולהשכיר, לפי שמתקלקלין.
כמו ששנינו (ב"מ כט:)
במזל ספרים לא ילמד צדן
לפתחיה ולא יקרא אחר
עמו, ויכול לומר לקוחין הן
צדי ואין צריך למכור שטר
מכירה אלא לרווחא דמילתא
שלא יטערך ליצבע, וכן
קבלתי מרבי יצחק הלוי (שם).
הדרן עלך המקבל